



## Teismo praktikos rinkinys

### TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. gegužės 16 d.\*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Įmonių perdavimai – Direktyva 2001/23/EB – 3–5 straipsniai – Darbuotojų teisių išsaugojimas – Išimtys – Nemokumo procedūra – Teisminis reorganizavimas perduodant su teismo priežiūra – Visiškas ar dalinis įmonės išlaikymas – Nacionalinės teisės aktas, suteikiantis teisę perėmėjui po perdavimo savo nuožiūra pasirinkti perimamus darbuotojus“

Byloje C-509/17

dėl 2017 m. rugpjūčio 14 d. *arbeidshof te Antwerpen, afdeling Hasselt* (Antverpeno apeliacinis darbo bylų teismas, Haselto skyrius, Belgija) nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2017 m. rugpjūčio 21 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

**Christa Plessers**

prieš

**Prefaco NV,**

**Belgische Staat**

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kuri sudaro trečiosios kolegijos pirmininko pareigas einantis ketvirtosios kolegijos pirmininkas M. Vilaras, teisėjai J. Malenovský (pranešėjas), L. Bay Larsen, M. Safjan ir D. Šváby,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2018 m. spalio 3 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas

- C. Plessers, atstovaujamos *advocaten* J. Nulens ir M. Liesens,
- *Prefaco NV*, atstovaujamos *advocaten* J. Van Acker ir S. Sonck,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos M. Jacobs ir L. Van den Broeck, padedamų *advocaat* C. Raymaekers,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. van Beek ir M. Van Hoof,

\* Proceso kalba: nyderlandų.

susipažinęs su 2019 m. sausio 23 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,  
priima šį

### Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyvos 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo (OL L 82, 2001, p. 16; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 98) 3–5 straipsnių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant Christa Plessers ginčą su *Prefaco NV* ir *Belgische Staat* (Belgijos valstybė) dėl jos atleidimo iš darbo teisėtumo.

### Teisinis pagrindas

#### *Sąjungos teisė*

- 3 Direktyvos 2001/23 3 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta:

„Perdavėjo teisės ir pareigos, kylančios iš darbo sutarties arba darbo santykių, galiojančių perdavimo dieną, yra perduodami perėmėjui.“

- 4 Šios direktyvos 4 straipsnyje nurodyta:

„1. Įmonės, verslo arba įmonės ar verslo dalies perdavimas pats savaime nėra pagrindas, kuriuo remdamasis perdavėjas arba perėmėjas gali atleisti iš darbo. Ši nuostata netrukdo atleisti iš darbo dėl ekonominių, techninių arba organizacinių priežasčių, susijusių su darbo jėgos pasikeitimais.

Valstybės narės gali nustatyti, kad pirma šio straipsnio pastraipa netaikoma tam tikrų specialių kategorijų darbuotojams, kurie nenumatyti valstybių narių teisės aktuose arba praktikoje dėl apsaugos nuo atleidimo iš darbo.

2. Jeigu darbo sutartis arba darbo santykiai nutraukiami dėl to, kad perdavimas yra susijęs su esminiu darbo sąlygų pasikeitimu, nepalankiu darbuotojui, darbdavys yra atsakingas už darbo sutarties arba darbo santykių nutraukimą.“

- 5 Minėtos direktyvos 5 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Jeigu valstybės narės nenustato kitaip, 3 ir 4 straipsniai netaikomi įmonės, verslo arba įmonės ar verslo dalies perdavimui, jeigu perdavėjui taikomos bankroto arba kitos panašios nemokumo procedūros, kurios buvo pradėtos ketinant likviduoti perdavėjo turtą ir kurias prižiūri kompetentinga valstybinės valdžios institucija (kuri gali būti kompetentingos valstybinės valdžios institucijos įgaliotas praktikuojantis nemokumo specialistas).“

### **Belgijos teisė**

- 6 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikomos redakcijos 2009 m. sausio 31 d. *wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen* (Įstatymas dėl įmonių veiklos tęstinumo) (*Belgisch Staatsblad*, 2009 m. vasario 9 d., p. 8436) (toliau – WCO) 22 straipsnyje numatyta:

„Tol, kol teismas nepriėmė sprendimo dėl teismo reorganizavimo prašymo, neatsižvelgiant į tai, ar ieškinys buvo pareikštas arba vykdymo procedūra pradėta prieš pateikiant prašymą ar po jo pateikimo:

- skolininkui negali būti paskelbtas bankrotas, o įmonė taip pat negali būti likviduota teismine tvarka,
- pasibaigus vykdymo procedūrai joks skolininko kilnojamasis ar nekilnojamasis turtas negali būti parduotas.“

- 7 WCO 60 straipsnio pirmoje pastraipoje nurodyta:

„Teismo sprendime dėl perdavimo paskiriamas teismo įgaliotinis, kuris įgaliotas organizuoti ir įvykdyti perdavimą skolininko vardu ir sąskaita. Jame nustatomas perdavimo objektas arba šiuo klausimu paliekama diskrecija teismo įgaliotiniui.“

- 8 WCO 61 straipsnio 4 dalyje nustatyta:

„Teisę pasirinkti pageidaujamus darbuotojus turi perėmėjas. Ši teisė pasirinkti turi būti grindžiama techninėmis, ekonominėmis ir organizacinėmis priežastimis ir įgyvendinama be draudžiamos diferenciacijos, pirmiausia grindžiama veikla, kuri vykdyta atstovaujant perduotos įmonės arba įmonės dalies personalui.

Šiuo klausimu tai, kad nėra draudžiamos diferenciacijos, laikoma įrodyta, jeigu išlaikoma darbuotojų ir jų atstovų, dirbusių perduotoje įmonėje arba jos dalyje, proporcija atsižvelgiant į visų perdavėjo pasirinktų darbuotojų skaičių.“

- 9 WCO 62 straipsnyje numatyta:

„Paskirtas teismo įgaliotinis organizuoja ir vykdo teismo paskirtą perdavimą – kilnojamojo ar nekilnojamojo turto pardavimą arba perleidimą, kuris yra būtinas ar naudingas visos ar dalies įmonės ekonominės veiklos išsaugojimui.

Atsižvelgdamas į kreditorių teises, jis ieško pasiūlymų, daugiausia dėmesio skirdamas visos ar dalies įmonės veiklos išsaugojimui. <...>

<...>“

### **Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas**

- 10 Nuo 1992 m. rugpjūčio 17 d. iki 2013 m. balandžio mėn. Ch. Plessers dirbo *Echo NV* Hauthalene-Helchterene (Belgija).
- 11 2012 m. balandžio 23 d. *Echo NV* prašymu *rechtbank van koophandel te Hasselt* (Haselto komercinių bylų teismas, Belgija) pradėjo teismo reorganizavimo procedūrą, kad būtų gautas kreditorių sutikimas pagal WCO 44–58 straipsnius. Šiai įmonei buvo leista sustabdyti procedūros vykdymą iki 2012 m. spalio 23 d., o vėliau – iki 2013 m. balandžio 22 d.

- 12 2013 m. vasario 19 d., t. y. prieš baigiantis procedūros vykdymo sustabdymo terminui, *rechtbank van koophandel te Hasselt* (Hasselto komercinių bylų teismas) patenkino *Echo* prašymą iš dalies pakeisti perdavimą gavus sutikimą į perdavimą su teismo priežiūra.
- 13 2013 m. balandžio 22 d. šis teismas leido paskirtiems teismo įgaliotiniams vykdyti kilnojamojo ir nekilnojamojo turto perdavimą *Prefaco*, kuri buvo viena iš dviejų bendrovių kandidačių perimti *Echo*. Savo pasiūlyme *Prefaco* pasiūlė perimti 164 darbuotojus, tai yra apie du trečdalius visų *Echo* darbuotojų.
- 14 Susitarimas dėl perdavimo buvo pasirašytas tą pačią dieną. Šio susitarimo 9 priede buvo pateiktas darbuotojų, kurie turi būti perimti, sąrašas. Ch. Plessers į šį sąrašą nepateko.
- 15 Be to, minėtame susitarime buvo numatyta, kad perdavimas bus įvykdytas praėjus dviem darbo dienoms po minėto *rechtbank van koophandel te Hasselt* (Hasselto komercinių bylų teismas) sprendimo dėl leidimo įsigaliojimo dienos.
- 16 2013 m. balandžio 23 d. *Prefaco* su perduodamais darbuotojais susisiekė telefonu ir paprašė jų atvykti rytojaus dieną vykdyti savo darbinių funkcijų. 2013 m. balandžio 24 d. *Prefaco* šį perdavimą patvirtino raštu. Su kitais darbuotojais paskirti teismo įgaliotiniai susisiekė telefonu ir 2013 m. balandžio 24 d. raštu jiems pranešė, kad *Prefaco* jų neperėmė.
- 17 Šiame rašte buvo nurodyta:

„Šis raštas yra oficialus pranešimas pagal [WCO] 64 straipsnio 2 dalį. Juo patvirtiname, kad nuo 2013 m. balandžio 22 d. [*Echo*] veikla yra nutraukta. Kadangi minėti perėmėjai Jūsų neperėmė, šis raštas laikomas sutarties nutraukimu Jūsų darbdavio [*Echo*] iniciatyva. Kaip galimas [*Echo*] kreditorius savo kreditorinį reikalavimą pateikite toliau nurodytiems teismo įgaliotiniams <...>“
- 18 Teismo įgaliotiniai taip pat pateikė Ch. Plessers formą, kurioje 2013 m. balandžio 23 d. nurodyta kaip sutarties nutraukimo data.
- 19 2013 m. gegužės 7 d. raštu Ch. Plessers paprašė *Prefaco*, kad ši ją perimtų. Suinteresuotoji teigė, kad 2013 m. balandžio 22 d. – dieną, kurią *rechtbank van koophandel te Hasselt* (Hasselto komercinių bylų teismas) paskelbė sprendimą, *Prefaco* pradėjo eksploatuoti Hauthalene-Helchterene esantį verslo padalinį.
- 20 2013 m. gegužės 16 d. raštu *Prefaco* atmetė šį prašymą, nurodydama WCO 61 straipsnio 4 dalį, pagal kurią perėmėjui suteikiama teisė pasirinkti, kuriuos darbuotojus jis pageidauja perimti, o kurių ne, jeigu, pirma, pasirenkama vadovaujantis techninėmis, ekonominėmis arba organizacinėmis priežastimis ir, antra, nėra draudžiamos diferenciacijos. *Prefaco* pridūrė, kad po su *Echo* sudarytos darbo sutarties nutraukimo ji nebeįpareigota toliau siūlyti Ch. Plessers darbo vietas.
- 21 2014 m. balandžio 11 d. Ch. Plessers pateikė ieškinį *arbeidsrechtbank te Antwerpen* (Antverpeno pirmosios instancijos darbo bylų teismas, Belgija).
- 22 Be to, 2015 m. liepos 24 d. Ch. Plessers pareikalavo įtraukti į bylą Belgijos valstybę.
- 23 2016 m. gegužės 23 d. sprendimu *arbeidsrechtbank te Antwerpen* (Antverpeno pirmosios instancijos darbo bylų teismas) visus Ch. Plessers prašymus atmetė kaip nepagrįstus ir priteisė iš jos bylinėjimosi išlaidas.

24 Dėl šio sprendimo Ch. Plessers pateikė apeliacinį skundą *arbeidshof te Antwerpen, afdeling Hasselt* (Antverpeno apeliacinis darbo bylų teismas, Haselto skyrius, Belgija), šis nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar perėmėjo teisė pasirinkti, įtvirtinta [WCO] <...> 61 straipsnio 4 dalyje, atitinka [Direktyvą 2001/23], būtent jos 3 ir 5 straipsnius, jeigu šis „teisminis reorganizavimas perduodant su teismo priežiūra“ įvyko siekiant išlaikyti visą perdavėjo įmonę ar jos veiklą arba jų dalį?“

### ***Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumom***

25 *Prefaco* išreiškė abejonių dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumom, pažymėdama, kad mano, jog pateiktas klausimas neturi reikšmės sprendžiant ginčą pagrindinėje byloje. Iš tiesų, kadangi šis ginčas kilęs tarp dviejų privačių asmenų, Ch. Plessers negali remtis Direktyva 2001/23, siekdama išvengti aiškios nacionalinės teisės akto nuostatos taikymo.

26 Šiuo klausimu reikia priminti, jog tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į konkrečios bylos aplinkybes turi įvertinti tai, ar jo sprendimui priimti būtinas prejudicinis sprendimas, ir visų pirma Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Taigi iš principo Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą tuo atveju, kai šie klausimai susiję su Sąjungos teisės nuostatos išaiškinimu (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 16 d. Sprendimo *Gauweiler ir kt.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 24 punktą ir 2018 m. vasario 7 d. Sprendimo *American Express*, C-304/16, EU:C:2018:66, 31 punktą).

27 Tuo remiantis reikia daryti išvadą, kad klausimams dėl Sąjungos teisės taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo, tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės nuostatos išaiškinimas arba galiojimo vertinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba jeigu Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, būtinas tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (2015 m. birželio 16 d. Sprendimo *Gauweiler ir kt.*, C-62/14, EU:C:2015:400, 25 punktas ir 2018 m. vasario 7 d. Sprendimo *American Express*, C-304/16, EU:C:2018:66, 32 punktas).

28 Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikė klausimą dėl Direktyvos 2001/23 išaiškinimo, reikia pažymėti, kad tiesa, jog dėl privačių asmenų ginčų Teisingumo Teismas nuolat konstatuoja, kad direktyva pati savaime negali sukurti pareigų privaçiam asmeniui, dėl to ja iš esmės negalima remtis prieš tą asmenį. Vis dėlto Teisingumo Teismas taip pat ne kartą yra nusprendęs, kad valstybėms narėms pagal direktyvą kylančios pareiga pasiekti joje numatytą rezultatą ir pareiga imtis visų bendrų ar specialių priemonių, kad būtų užtikrintas šios pareigos įvykdymas, taikomos visoms valstybių narių valdžios institucijoms, įskaitant teismus pagal jų kompetenciją (2016 m. balandžio 19 d. Sprendimo *DI*, C-441/14, EU:C:2016:278, 30 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

29 Taigi taikydami nacionalinę teisę nacionaliniai teismai turi ją aiškinti, atsižvelgdami į šios teisės normų visetą, ir taikyti joje pripažintus aiškinimo metodus taip, kad ši teisė būtų išaiškinta kuo labiau atsižvelgiant į atitinkamos direktyvos tekstą ir į jos tikslą, kad būtų pasiektas joje numatytas rezultatas ir taip būtų laikomasi SESV 288 straipsnio trečios pastraipos (2016 m. balandžio 19 d. Sprendimo *DI*, C-441/14, EU:C:2016:278, 31 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

30 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, negalima laikyti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateiktas klausimas nesusijęs su pagrindinės bylos dalyku arba kad juo keliami hipotetinio pobūdžio problema.

31 Taigi prašymas priimti prejudicinį sprendimą priimtinas.

### *Dėl esmės*

- 32 Visų pirma primintina, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, pagal nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo procedūrą, įtvirtintą SESV 267 straipsnyje, pastarasis nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kuris leistų išnagrinėti jam pateiktą bylą. Šiuo aspektu Teisingumo Teismui prireikus gali tekti performuluoti jam pateiktą klausimą. Be to, Teisingumo Teismui gali tekti atsižvelgti į Sąjungos teisės normas, kurių nacionalinis teismas nebuvo nurodęs savo klausime (2016 m. spalio 13 d. Sprendimo *M. ir S.*, C-303/15, EU:C:2016:771, 16 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija ir 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Zheng*, C-190/17, EU:C:2018:357, 27 punktą).
- 33 Šiuo atveju pateikdamas prejudicinį klausimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo Teisingumo Teismo priimti sprendimą dėl to, ar nacionalinės teisės akto nuostata, kuria remiamasi, atitinka Direktyvos 2001/23 3 ir 5 straipsnius.
- 34 Vis dėlto, pirma, taip suformuluotas klausimas paskatintų Teisingumo Teismą per procedūrą, pradėtą pagal SESV 267 straipsnį, priimti sprendimą dėl nacionalinės teisės normos suderinamumo su Sąjungos teise, tai, ko jis negali daryti (šiuo klausimu žr. 2015 m. kovo 19 d. Sprendimo *OTP Bank*, C-672/13, EU:C:2015:185, 29 punktą).
- 35 Antra, nors minėtas klausimas nėra aiškiai orientuotas į Direktyvos 2001/23 4 straipsnį, šis, kiek susijęs su darbuotojų apsauga nuo to, kad perdavėjas ar perėmėjas atleistų iš darbo vien dėl perdavimo, yra svarbus pateikiant atsakymą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 36 Šiomis aplinkybėmis reikia performuluoti pateiktą klausimą taip, kad juo iš esmės siekiama išsiaiškinti, ar Direktyva 2001/23, visų pirma jos 3–5 straipsniai, turi būti aiškinama kaip draudžianti tokį nacionalinės teisės aktą, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pagal kurį tuo atveju, kai įmonės perdavimas pradėtas taikant teismo reorganizavimo perduodant su teismo priežiūra procedūrą siekiant išlaikyti visą perdavėjo įmonę ar jos veiklą arba jų dalį, perėmėjui suteikiama teisė pasirinkti darbuotojus, kuriuos jis pageidauja perimti.
- 37 Šiuo klausimu iš pat pradžių reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2001/23 5 straipsnio 1 dalį, jeigu valstybės narės nenustato kitaip, šios direktyvos 3 ir 4 straipsniai netaikomi įmonių perdavimui, jeigu perdavėjui taikomos bankroto arba kitos panašios nemokumo procedūros, kurios buvo pradėtos ketinant likviduoti perdavėjo turtą ir kurias prižiūri kompetentinga valstybinės valdžios institucija.
- 38 Be to, Teisingumo Teismas nusprendė, kad Direktyvos 2001/23 5 straipsnio 1 dalis, kiek pagal ją darbuotojų apsaugos sistema iš principo netaikoma tam tikrais įmonės perdavimo atvejais ir netaikomas pirma nurodytas pagrindinis šios direktyvos tikslas, būtinai turi būti aiškinama siaurai (2017 m. birželio 22 d. Sprendimo *Federatie Nederlandse Vakvereniging ir kt.*, C-126/16, EU:C:2017:489, 41 punktą).
- 39 Todėl, pirma, reikia nustatyti, ar tokiam įmonės perdavimui, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, taikoma Direktyvos 2001/23 5 straipsnio 1 dalyje numatyta išimtis.
- 40 Šiuo aspektu Teisingumo Teismas nusprendė, jog svarbu užtikrinti, kad toks perdavimas atitiktų tris šioje nuostatoje nustatytas sąlygas, t. y. kad perdavėjui būtų taikomos bankroto arba kitos panašios nemokumo procedūros, kad šios procedūros būtų pradėtos ketinant likviduoti perdavėjo turtą ir kad šias procedūras prižiūrėtų kompetentinga valstybinės valdžios institucija (šiuo klausimu žr. 2017 m. birželio 22 d. Sprendimo *Federatie Nederlandse Vakvereniging ir kt.*, C-126/16, EU:C:2017:489, 44 punktą).

- 41 Kalbant visų pirma apie sąlygą, kad perdavėjui turi būti taikoma bankroto arba kita panaši nemokumo procedūra, pažymėtina, kad pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamą nacionalinės teisės aktą tol, kol teismas nepriėmė sprendimo dėl teismo reorganizavimo prašymo, skolininkas negali būti paskelbtas bankrutuojančiu, o bendrovė negali būti likviduota teismine tvarka.
- 42 Vis dėlto, viena vertus, kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 55 punkte, šalys sutaria, kad teismo reorganizavimo procedūra negali būti laikoma bankroto procedūra.
- 43 Kita vertus, net jei dėl tokios teismo reorganizavimo procedūros, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, gali kilti atitinkamos įmonės bankrotas, tai nėra nei automatiškai, nei užtikrintai atsirandanti pasekmė.
- 44 Toliau kalbant apie sąlygą, kad turi būti pradėta procedūra ketinant likviduoti perdavėjo turtą, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, jog šios sąlygos neatitinka procedūra, kuria siekiama tęsti atitinkamos įmonės veiklą (2017 m. birželio 22 d. Sprendimas *Federatie Nederlandse Vakvereniging ir kt.*, C-126/16, EU:C:2017:489, 47 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 45 Tačiau, kaip matyti iš pačios pateikto klausimo formuluotės, kompetentingas nacionalinis teismas nurodė taikyti tokią teismo reorganizavimo perduodant su teismo priežiūra procedūrą, kad būtų išsaugota visa *Echo* įmonė ar jos veikla ar jų dalis.
- 46 Galiausiai dėl sąlygos, kad atitinkamą procedūrą turi prižiūrėti kompetentinga valstybinės valdžios institucija, iš nacionalinės teisės akto matyti, kad, pirma, teismo įgaliotinis, paskirtas teismo sprendimu dėl perdavimo, yra įgaliotas organizuoti ir įvykdyti šį perdavimą skolininko vardu ir sąskaita. Antra, šis įgaliotinis turi ieškoti pasiūlymų ir juos teikti, daugiausia dėmesio skirdamas visos ar dalies įmonės veiklos išsaugojimui ir atsižvelgdamas į kreditorių teises. Jei yra keli panašūs pasiūlymai, pirmenybė teikiama tam, kuriuo užtikrinamas darbo vietų išsaugojimas pagal socialinį susitarimą.
- 47 Kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 68 punkte, priežiūra, kurią vykdo įgaliotinis vykstant teismo reorganizavimo perduodant su teismo priežiūra procedūrai, negali tenkinti šios sąlygos, nes šios priežiūros taikymo sritis yra siauresnė nei priežiūros, kurią vykdo įgaliotinis vykstant bankroto procedūrai.
- 48 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad tokia teismo reorganizavimo perduodant su teismo priežiūra procedūra, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, neatitinka Direktyvos 2001/23 5 straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų, todėl tokiomis sąlygomis atliktas perdavimas nepatenka į toje nuostatoje numatytos išimties taikymo sritį.
- 49 Taigi reikia konstatuoti, kad Direktyvos 2001/23 3 ir 4 straipsniai yra taikytini tokiam ginčui, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje.
- 50 Šiomis aplinkybėmis, antra, būtina nustatyti, ar šios direktyvos 3 ir 4 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiamas toks nacionalinės teisės aktas, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuriame numatyta perėmėjo galimybė pasirinkti darbuotojus, kuriuos jis pageidauja perimti.
- 51 Šiuo klausimu visų pirma iš Direktyvos 2001/23 3 straipsnio 1 dalies matyti, kad perdavėjo teisės ir pareigos, kylančios iš darbo sutarties arba darbo santykių, esančių įmonės perdavimo dieną, yra perduodamos perėmėjui.
- 52 Iš tiesų, kaip ne kartą yra nusprendęs Teisingumo Teismas, Direktyva 2001/23, įskaitant jos 3 straipsnį, siekiama užtikrinti darbuotojų teisių apsaugą darbdavio pasikeitimo atveju leidžiant dirbti pas naująjį darbdavį tokiomis pačiomis sąlygomis, dėl kurių buvo susitarta su perdavėju. Minėtos direktyvos tikslas – kiek įmanoma garantuoti darbo sutarčių arba darbo santykių tęstinumą be pakeitimų

perėmėjui, siekiant, kad vien dėl perdavimo atitinkami darbuotojai neatsidurtų nepalankesnėje situacijoje (šiuo klausimu žr. 2010 m. rugsėjo 15 d. Nutarties *Briot*, C-386/09, EU:C:2010:526, 26 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 53 Be to, pagal Direktyvos 2001/23 4 straipsnio 1 dalį įmonės perdavimas pats savaime nėra pagrindas, kuriuo remdamasis perdavėjas arba perėmėjas gali atleisti iš darbo. Dėl šios priežasties ši nuostata netrukdo atleisti iš darbo dėl ekonominių, techninių arba organizacinių priežasčių, susijusių su darbo jėgos pasikeitimais.
- 54 Iš šios nuostatos formuluotės matyti, kad atleidimai iš darbo dėl įmonės perdavimo turi būti pagrįsti ekonominėmis, techninėmis arba organizacinėmis priežastimis darbo jėgos srityje, kurios iš esmės nėra susijusios su minėtu perdavimu.
- 55 Taigi Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad aplinkybės, kai perėmėjas ir nuomotojai nesusitaria dėl naujos nuomos sutarties, nesant galimybės surasti kitas komercines patalpas ar personalą perkelti dirbti į kitas parduotuves, gali būti laikomos ekonominėmis, techninėmis arba organizacinėmis priežastimis, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2001/23 4 straipsnio 1 dalį (šiuo klausimu žr. 2008 m. spalio 16 d. Sprendimo *Kirtruna ir Vignano*, C-313/07, EU:C:2008:574, 46 punktą).
- 56 Šiuo atveju iš pagrindinėje byloje nagrinėjamo nacionalinės teisės akto aišku, kad perėmėjas turi teisę pasirinkti darbuotojus, kuriuos jis pageidauja perimti, tačiau ši teisė pasirinkti turi būti grindžiama techninėmis, ekonominėmis ir organizacinėmis priežastimis ir įgyvendinama be draudžiamos diferenciacijos.
- 57 Vis dėlto atrodo, kad toks nacionalinės teisės aktas, priešingai, negu numatyta Direktyvos 2001/23 4 straipsnio 1 dalyje, yra skirtas ne iš darbo atleidžiamiems darbuotojams, bet darbuotojams, kurių darbo sutartys yra perduodamos, pripažįstant, kad perėmėjo teisė pasirinkti pastaruosius asmenis yra pagrįsta techninėmis, ekonominėmis ir organizacinėmis priežastimis.
- 58 Nors ir tiesa, kad atitinkamo perėmėjo nepasirinkti ir dėl to atleisti darbuotojai netiesiogiai, bet ir neišvengiamai yra tie asmenys, dėl kurių, kaip mano minėtas perėmėjas, siekiant perduoti darbo sutartį nebūtina, kad būtų kokia nors techninė, ekonominė ar organizacinė priežastis, vis dėlto šis perėmėjas neprivalo įrodyti, kad vykdant perdavimą darbuotojai buvo atleisti dėl techninių, ekonominių ar organizacinių priežasčių.
- 59 Taigi atrodo, kad tokio nacionalinės teisės akto, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, taikymas gali rimtai trukdyti įgyvendinti pagrindinį Direktyvos 2001/23 tikslą, kuris išdėstytas šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalyje ir primintas šio sprendimo 52 punkte, t. y. tikslą apsaugoti darbuotojus nuo nepagrįsto atleidimo iš darbo įmonių perdavimo atveju.
- 60 Vis dėlto reikia priminti, kad, kaip jau nurodyta šio sprendimo 28 ir 29 punktuose, nacionalinis teismas, į kurį kreiptasi dėl privačių asmenų ginčo ir kuris negali pateikti tokio savo nacionalinės teisės nuostatų aiškinimo, kuris atitiktų į nacionalinę teisę neperkeltą arba neteisingai perkeltą direktyvą, remdamasis vien Sąjungos teise neprivalo netaikyti tokių nacionalinės teisės nuostatų, kurios prieštarauja šios direktyvos nuostatomis. Dėl nacionalinės teisės neatitikties minėtai direktyvai nukentėjusioji šalis vis dėlto galėtų remtis jurisprudencija, suformuota 1991 m. lapkričio 19 d. Sprendime *Francovich ir kt.* (C-6/90 ir C-9/90, EU:C:1991:428), kad prireikus iš valstybės narės gautų patirtos žalos atlyginimą (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugpjūčio 7 d. Sprendimo *Smith*, C-122/17, EU:C:2018:631, 49 ir 56 punktus).
- 61 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą prejudicinį klausimą reikia atsakyti, kad Direktyva 2001/23, visų pirma jos 3–5 straipsniai, turi būti aiškinama kaip draudžianti tokį nacionalinės teisės aktą, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pagal kurį tuo atveju, kai įmonės perdavimas pradėtas taikant



teisminio reorganizavimo perduodant su teismo priežiūra procedūrą siekiant išlaikyti visą perdavėjo įmonę ar jos veiklą arba jų dalį, perėmėjui suteikiama teisė pasirinkti darbuotojus, kuriuos jis pageidauja perimti.

### **Dėl bylinėjimosi išlaidų**

- 62 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

**2001 m. kovo 12 d. Tarybos direktyva 2001/23/EB dėl valstybių narių įstatymų, skirtų darbuotojų teisių apsaugai įmonių, verslo arba įmonių ar verslo dalių perdavimo atveju, suderinimo, visų pirma jos 3–5 straipsniai, turi būti aiškinama kaip draudžianti tokį nacionalinės teisės aktą, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pagal kurį tuo atveju, kai įmonės perdavimas pradėtas taikant teisminio reorganizavimo perduodant su teismo priežiūra procedūrą siekiant išlaikyti visą perdavėjo įmonę ar jos veiklą arba jų dalį, perėmėjui suteikiama teisė pasirinkti darbuotojus, kuriuos jis pageidauja perimti.**

Parašai.